

[Gustav Pedersen.]

ingen, der kan forhindre, at Indtægtsudviklingen kommer til paa anden Maade at undergaa Forandring, og saa er vi netop i den Situation, som alle har ønsket at undgaa, nemlig en Situation, hvor ingen kan regne med Priser, Lønninger og andet blot et rimeligt Stykke ud i Fremtiden.

Derfor vil jeg gerne, samtidig med at jeg anbefaler Lovforslaget til velvillig Behandling, understrege, at det paakalder Ansvarsbevidsthed i vide Kredse af vort Land.

Himmelstrup: Sidste Gang det høje Folketing beskæftigede sig med det Spørgsmaal, der her er til Behandling, Spørgsmaalet om Prisregulering, var i Maj Maaned i Aar, da Lov om Priser m. v. blev gennemført.

Det var jo en ganske særlig Situation, hvorunder denne Lov blev vedtaget, og man var naturligvis fra alle Sider, ogsaa inden for Venstre, klar over, at i den almindelige rent prismæssige Situation, man da var inde i, maatte der gennemføres en Række Kontrolbestemmelser for at holde Priserne nede paa et saa rimeligt Niveau som overhovedet muligt. Vi fra vor Side var derfor ogsaa netop ud fra den Betragtning Tilhængere af den Lov om Priser, som blev gennemført den 30. Maj. Det kan jo gerne være, at man fra visse Sider tillagde Gennemførelsen af denne Lov loylik stor Betydning, at Forestillingen om Lovens Evne til at holde Priserne nede paa det ønskelige Niveau var større, end hvad der svarede til Virkeligheden. Allerede under Behandlingen af Loven kom der visse Advarsler frem. Jeg husker saaledes, at der under Forhandlingerne her i Salen hævdede sig advarende Røster, som fremhævede, at man ikke vilde opnaa det, man tilsigtede ved en saadan almindelig Prisregulering, at man spændte Omraadet for vidt, og at det vilde være rigtigere at gaa en anden Vej: at prisregulere paa enkelte absolut vigtige Omraader og saa i øvrigt lade Priserne bevæge sig mere efter eget Forholdsbefindende paa saadanne Omraader, hvor Forbruget ikke i samme Grad stillede Krav til lavere Priser. Man mente altsaa, at man ved at gennemføre en almindelig Prisregulering i Virkeligheden spændte for vidt, at man kunde risikere netop ikke at opnaa det, man tilsigtede med en Lovgivning af den Art, der gennemførtes ved Loven af 30. Maj.

Det kan ikke nægtes, at naar man ser paa Prisudviklingen siden Maj Maaned og

til Dato, saa har denne Betragtning i nogen Grad slaaet til. Ser vi paa Udviklingen af Detailpriserne i det halve Aar fra April til Oktober, har der jo været en meget betydelig almindelig Prisopgang. Detailpristallet er steget fra 129 i April 1940 til 145 i Oktober 1940, naar man tager 1935 som Basisaar, og der er vel desværre ingen Tvivl om, at der i den Tid, som er gaaet siden Oktober 1940 og til Dato, og i den nærmest kommende Tid, indtil vi faar det nye Pristal i Januar 1941, vil være sket en yderligere Stigning i Pristallet.

Under Forhandlingerne om hele dette Spørgsmaal — Diskussionen herom har jo været meget indgaaende i den senere Tid, netop fordi Prisforskydningerne har været saa store — har man i ganske særlig Grad hæftet Opmærksomheden paa Prisstigningen, som den Gruppe inden for Budgettet, der hedder Fødevarer, har været undergivet. Denne Gruppe er jo den største af de forskellige Grupper og den, der vejer tungest, og hvor Stigningen derfor ogsaa naturligvis maa siges at virke haardest. Men jeg vil dog gerne gøre opmærksom paa, at hvis man undersøger Enkelthederne i de forskellige Elementer i Detailpristallet i April 1940 og Oktober 1940, saa har den største forholdsmæssige Stigning for de enkelte Grupper ikke fundet Sted paa Fødevarergruppen; men paa et andet Punkt, nemlig med Hensyn til Skatter, Kontingenter og lignende. Medens Gruppen for Fødevarer i det sidste halve Aar, fra April til Oktober 1940, er steget med 23 Points, er Gruppen for Skatter, Kontingenter og lignende steget med ikke mindre end 36 Points, og det føles naturligvis ganske overordentlig byrdefuldt. Jeg gaar ud fra, at man i denne Gruppe, Skatter og Kontingenter, indeslutter alle Skatter, baade de direkte og indirekte, baade Statsskatter og Kommuneskatter, Udgifter til Gas, Vand og Elektricitet og alt saadant.

Det er paafaldende, at det er det offentlige, der i Virkeligheden har gennemført den største forholdsmæssige Prisstigning paa hele Budgettet. Der er ingen som helst Tvivl om, at det har skærpet Dyrtiden meget stærkt, at der har været en saa betydelig Stigning paa dette Omraade. Det ærede Medlem Hr. Hassing-Jørgensen brugte forleden Dag i den Tale, han holdt under Finanslovens første Behandling, hvor han var inde paa samme Spørgsmaal, det Udtryk, at det offentlige prisfordyrende Virksomhed spillede en stor Rolle i det samlede Pristal, og det kan ikke nægtes, at de Tal,